

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Wstęp do kodykologii arabskiej

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filologia arabska Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Neofilologii Poziom studiów studia drugiego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 09FARS.22N.03573.24 Języki wykładowe arabski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty nieprzypisane
Koordynator zajęć	Arzu Sadykhova	
Prowadzący zajęcia	Arzu Sadykhova	
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Pogłębienie wiadomości na temat kultury intelektualnej świata arabsko-muzułmańskiego poprzez kontakt z jej pierwszorzędymi artefaktami
C2	• Poznanie technologicznych aspektów wytwarzania rękopisów
C3	Poznanie struktury tekstualnej tekstu rękopiśmiennego
C4	• Nabycie praktycznych umiejętności pracy z manuskryptami arabskimi
C5	• Uświadomienie kluczowej roli rękopisu jako podstawowego medium przekazu informacji w epoce przednowoczesnej oraz nośnika treści artystycznych

Wymagania wstępne

- znajomość języka arabskiego na poziomie B2 (Europejski System Opisu Kształcenia Językowego - ESOKJ), potwierdzona egzaminem wstępnym na studia II stopnia
- znajomość języka angielskiego na poziomie umożliwiającym korzystanie z anglojęzycznej literatury przedmiotu: B1/B2 (Europejski System Opisu Kształcenia Językowego - ESOKJ)
- zaznajomienie z kontekstem kulturowym świata arabsko-muzułmańskiego

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	ma świadomość kluczowej roli rękopisu jako podstawowego medium przekazu informacji w epoce przednowoczesnej oraz jako przedmiotu klasycznych badań filologicznych oraz zna historię powstania alfabetu arabskiego	FAR_K2_W02, FAR_K2_W05	Wypowiedź ustna
W2	posiada wiedzę na temat technologicznych i tekstualnych aspektów wytwarzania manuskryptów	FAR_K2_W02, FAR_K2_W04, FAR_K2_W05	Wypowiedź ustna
W3	zna rozmaite konteksty sytuujące zjawisko rękopisów w ramach kultury intelektualnej i artystycznej oraz rzeczywistości społeczno-ekonomicznej	FAR_K2_W02, FAR_K2_W07	Wypowiedź ustna
W4	dostrzega różnice między rękopisami reprezentującymi poszczególne regiony, epoki oraz gatunki piśmiennictwa	FAR_K2_W05, FAR_K2_W07	Wypowiedź ustna, Praca pisemna
W5	posługuje się podstawową terminologią kodykologiczną w języku arabskim i angielskim	FAR_K2_W04, FAR_K2_W07	Wypowiedź ustna, Praca pisemna
Umiejętności - Student/ka:			
U1	samodzielnie wyszukuje rękopis w bibliotece, archiwum lub zasobach elektronicznych przy użyciu katalogów i innych kompendiów	FAR_K2_U03	Wypowiedź ustna, Praca pisemna
U2	potrafi odczytać przeciętnej trudności tekst arabski w podstawowych stylach kaligraficznych	FAR_K2_U07	Wypowiedź ustna, Praca pisemna

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U3	samodzielnie analizuje podstawowe aspekty techniczne i tekstualne rękopisu tworząc opis kodykologiczny	FAR_K2_U03, FAR_K2_U04	Wypowiedź ustna, Praca pisemna
U4	potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę i umiejętności w przygotowywanej pracy magisterskiej lub teście o charakterze naukowym	FAR_K2_U14	Wypowiedź ustna
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest otwarty na poznanie innych kręgów kulturowych	FAR_K2_K09	Wypowiedź ustna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Kodykologia i jej rola w badaniach filologicznych nad cywilizacją arabsko-muzułmańską. Problem powstania alfabetu arabskiego i notowania w języku arabskim	W1, K1	Konwersatorium
2.	Strona techniczna: materiał, przybory, oprawa. Formy książki	W2, U3, U4, K1	Konwersatorium
3.	Typologia pisma (kaligrafii) w rękopisach	W2, U2, U4, K1	Konwersatorium
4.	Układ tekstu. Świadectwa transmisji tekstu i własności	W2, U3, U4, K1	Konwersatorium
5.	Datowanie rękopisu. Kalendarze. Autentyczność i fałszerstwo	W3, U4	Konwersatorium
6.	Aspekty socjoekonomiczne wytwarzania rękopisów	W3, U4	Konwersatorium
7.	Sztuka na marginesie rękopisów: iluminacja i miniatura	W3, W4	Konwersatorium
8.	Zróżnicowanie rękopisów ze względu na region, epokę i gatunek piśmiennictwa	W3, W4, U4, K1	Konwersatorium
9.	Biblioteki i archiwa. Korzystanie z katalogów i innych pomocy i kompendiów naukowych niezbędnych w kodykologii	U1, U4	Konwersatorium
10.	Elementy krytyki tekstu	W5, U3, U4, K1	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład konwersatoryjny, Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda ćwiczeniowa, Pokaz i obserwacja

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Warunkami zaliczenia są obecność na 80 % zajęć, pisemna praca zaliczeniowa (samodzielny opis kodykologiczny rękopisu wraz z notatką naukową), aktywność na zajęciach

Literatura

Obowiązkowa

1. Bielawski, Józef, Sztuka książki w świecie islamu, Ossolineum, Wrocław 1967
2. Gacek, Adam, Arabic manuscripts. A vademecum for readers, Brill, Leiden-Boston 2009
3. Gacek, Adam, The Arabic manuscript tradition. A glossary of technical terms and bibliography, Leiden-Boston-Köln 2001
4. Deroche, Francois, Islamic codicology. An introduction to the study of manuscripts in Arabic Script, Al-Furqan Islamic heritage foundation, London 2005
5. Encyclopedia of Arabic Language and Linguistics. Vol. I – V. Leiden – Boston, Brill, 2006 – 2009
6. Pedersen, Johannes. Arabic Book. Princeton University Press, New Jersey, 1984
7. Sezgin, Fuat. Geschichte des arabischen Schrifttums. Vol. I – IV. Leiden, Brill, 1996. Vol. V, 1974, Vol. VI, 1978, Vol. VII, 1979, Vol. VIII, 1982, Vol. IX, 1984

Dodatkowa

1. Abbot, Nabia. Studies in Arabic literary papyri I. Historical texts. Chicago University Press, 1957
2. Abbot, Nabia. Studies in Arabic literary papyri II. Qur'anic commentary and tradition. Chicago University Press, 1967
3. Abbot, Nabia. Studies in Arabic literary papyri III. Language and literature. Chicago University Press and London, 1972
4. Encyclopedia of Islam. Vol. I – XI. Leiden, Brill, 1986 – 2002
5. Gehin, Paula (red.), tłum. Beata Spieralska, Jak czytać rękopis średniowieczny, „Mówią Wieki”, Warszawa 2008
6. Kraczkowski, Ignacy, Nad arabskimi rękopisami. Kartki ze wspomnień o księgach i ludziach, PWN, Warszawa 1952
7. Reynolds, L.D., N.G. Wilson, Skrybowie i uczeni. O tym jak antyczne teksty literackie przetrwały do naszych czasów. Tłum. Paweł Majewski, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 2008

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Przygotowanie do zajęć	5
Czytanie wskazanej literatury	10
Przygotowanie pracy pisemnej	10
Przygotowanie do zaliczenia	5
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FAR_K2_K09	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do inspirowania postawy otwartości i tolerancji wobec przedstawicieli innych kultur oraz przeciwdziałania rozpowszechnianiu się krzywdzących stereotypów i postaw ksenofobicznych i rasistowskich
FAR_K2_U03	Absolwent/ka potrafi dobierać odpowiednie źródła, dokonywać ich krytycznej analizy, syntezy oraz optymalnie je wykorzystywać we własnych wytworach
FAR_K2_U04	Absolwent/ka potrafi w sposób pogłębiony analizować procesy oraz zjawiska językowe i literackie, odwołując się do teorii i uwzględniając właściwy kontekst geograficzny i historyczno-kulturowy
FAR_K2_U07	Absolwent/ka potrafi interpretować i przetwarzać różnorodne teksty mówione i pisane we współczesnym arabskim języku standardowym a także średniej trudności teksty w języku klasycznym, stosując właściwe metody i narzędzia
FAR_K2_U14	Absolwent/ka potrafi pisać pogłębione prace akademickie dotyczące zagadnień z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa arabskiego (z uwzględnieniem kontekstu religijno-kulturowego i polityczno-społecznego) w języku polskim, korzystając z literatury w języku arabskim i innych językach, przestrzegając wyznaczonych terminów
FAR_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane fakty, pojęcia i zagadnienia z językoznawstwa i literaturoznawstwa arabskiego, ich dziedzin pokrewnych i nauk pomocniczych w powiązaniu z arabsko-muzułmańskim obszarem kulturowym
FAR_K2_W04	Absolwent/ka zna i rozumie bogatą terminologię z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa arabskiego oraz wiedzy o arabsko-muzułmańskim obszarze kulturowym
FAR_K2_W05	Absolwent/ka zna i rozumie zaawansowane metody badawcze i interpretacyjne mające zastosowanie do tekstów użytkowych, literackich, naukowych i specjalistycznych w języku arabskim
FAR_K2_W07	Absolwent/ka zna i rozumie materialne i intelektualne uwarunkowania rozwoju metod badawczych i środków przekazu informacji w świecie arabsko-muzułmańskim oraz na jego temat w środowisku orientalistycznym